ایران

■ سال بیست و هفتم ■ شماره ۷۷۹۰ ■ یکشنبه ■ ۱۴ آذر ۱۴۰۰ ■ ۲۹ ربیع الثانی ۱۴۴۳ ■ ۱۶ صفحه

■ قیمت درتهران و البرز ۲۰۰۰ تومان / دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان ■ Sunday ■ 5 Dec. 2021

نرسی قربان، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «ایران»:

سوآپ گاز دستاوردی استراتژیک برای ایران است

در صفحه اقتصادی بخوانید

رئیس سازمان اورژانس در گفت‌وگو با «ایران» خبر داد:

ردیابی مکان‌های مصدومین روی نمایشگر اورژانس

در صفحه زندگی بخوانید

«ایران» از دلایل وقوع درگیری مرزی هفته گذشته بین نیروهای مرزی ایران و افغانستان گزارش می‌دهد

خاک جا مانده پشت دیوار مرزی سیستان

به‌زودی حد فاصل مرز رسمی کشور با افغانستان که با دیوار امنیتی فاصله چند کیلومتری دارد با سیم خاردار مشخص می‌شود

۱۲

«ایران» گزارش می‌دهد: روایت رسانه‌ها و کارشناسان غربی از مذاکرات وین چیست؟

ایران منسجم امریکا سردرگم

۳

با امضای ۴ سند همکاری میان ایران و سوریه رقم خورد

تغییر فاز همکاری از سیاسی به اقتصادی

۲

ساعتی در قدیمی‌ترین کارگاه سفیدگری مس تهران

۶۰ سال روسفیدی

۱۰

واریز ۵ هزار میلیارد تومان به حساب سازندگان مسکن ملی

۶

«ایران» از کاهش شتاب اصلی‌ترین متغیر اثرگذار بر تورم گزارش می‌دهد

توقف چاپ پول بدون پشتوانه

دولت سیزدهم برای جبران کسری بودجه برخلاف گذشته از بانک مرکزی استقراض نکرده و به چاپ پول روی نیاورد

۵

دربی ۹۷ جذاب و تماشاگرپسند نشد
۱۰ کارت زرد داشت و گل نداشت

سندروم صفر-صفر

۴ کارشناس داوری: صحنه پنالتی روی ژستد از چشم داور دور ماند
از ۶۰ بازی برگزار شده در فصل جاری لیگ برتر تاکنون یک چهارم بازی‌ها بدون گل بوده است

۱۴

عکس: رضا مهطریان / ایران

رئیس جمهور در دیدار جمعی از نمایندگان جامعه معلولان:

قانون حمایت از معلولان به طور کامل اجرایی شود

گزارش «ایران» درباره تشدید مشکلات معیشتی افراد دارای معلولیت در دوران کرونا

چرخ زندگی معلولان راحت نمی‌چرخد

پیگیری ویژه حقوق افراد دارای معلولیت در بودجه ۱۴۰۱

۷، ۲

تقویت نظام انرژی کشور با قرارداد سه جانبه «سوآپ گاز»

یادداشت

رضا نوشادی
مدیرعامل مهندسی و توسعه گاز

طی هفته گذشته قراردادی سه جانبه میان ایران، ترکمنستان و آذربایجان برای سوآپ (جابه‌جایی) گاز منعقد شد. طبق معمول، گرد و غبار برآمده از کشمکش‌های معمول سیاسی کمتر اجازه داد چهره بی‌غبار این اقدام به نمایش گذاشته شود، اما این قرارداد پس از یک دوره فترت پنجساله در روابط گازی ایران و ترکمنستان در حالی منعقد شد که یک رابطه تخریب شده (بین ایران و ترکمنستان) ذیل این قرارداد را احیا کرد و با وجود حل نشدن مناقشات گازی که بر روابط تجاری دیگر بین دو کشور سایه افکنده بود این قرارداد موفق شد روابط با آذربایجان را نیز بیش از قبل گرما ببخشد. به طور خلاصه اقدام ایران از منظر مفاهیم امنیت انرژی، پایداری شبکه و دیپلماسی انرژی به شرح زیر قابل واکاوی است:

الف- امنیت انرژی:

در ادبیات کلاسیک امنیت انرژی، از چهار محور اساسی امکان‌پذیری (Availability)، دسترسی (Accessibility)، استطاعت (Affordability) و مقبولیت (Acceptability) نام برده شده است. فاکتور امکان‌پذیری به وجود منابع انرژی تأکید دارد و عامل دسترسی به فاکتورهای ژئوپلیتیک و مسیرهای انتقال انرژی می‌پردازد. در این چهارچوب، متنوع‌سازی منابع و مسیرهای انتقال انرژی یکی از مهم‌ترین راهکارهایی است که می‌بایست مد نظر سیاستگذاران بخش انرژی قرار گیرد. از این رو انعقاد قرارداد جابه‌جایی گاز علاوه بر ایجاد یک منبع ثانویه جهت تأمین بخشی کوچک از نیاز گاز مصرفی کشور، نه تنها باعث افزایش ضریب اطمینان شبکه انتقال گاز در فصول سرد شده، بلکه در آرام نمودن فضای امنیتی موجود در محور همسایگان شمالی ایران یعنی آذربایجان و ارمنستان نیز می‌تواند مؤثر واقع شود و شاخصهای امنیت انرژی کشور را بهبود دهد.

ب- پایداری شبکه:

پایداری (Stability)، به‌عنوان توانایی نظام انرژی در کارکرد نرمال سامانه‌های متصل به هم با محدودیت‌های فنی در مواجهه با شرایط عملیاتی نامناسب یا رویدادهای اضطراری تعریف می‌شود. این مفهوم در مقیاس زمانی بسیار کوتاه (از دقایق تا ساعت‌ها) و مقیاس‌های بزرگ‌تر روزانه معنی پیدا می‌کند و با مفاهیم دیگری نظیر انعطاف‌پذیری (Flexibility) و تاب‌آوری (Resilience) متفاوت است. انعطاف پذیری، نیز توانایی نظام انرژی در پاسخ به تغییرات سریع و نامتعادل عرضه و تقاضا و تاب‌آوری به‌عنوان توانایی نظام انرژی در مدیریت شوک‌های ناگهانی و گذرا تعریف می‌شوند که در بعد زمانی میان مدت (روزها تا هفته ها) معنی پیدا می‌کنند. همچنین تعریف نیرومندی (Robustness) توانایی یک نظام انرژی در سرمایه گذاری و مدیریت طرح‌های بلند مدت و به‌کارگیری منابع انرژی مناسب با قیمت‌های اقتصادی است که در مقیاس بلند مدت (ماه‌ها تا سال‌ها) معنا می‌یابد.

در صورت بالا رفتن بیش از اندازه مصرف گاز، در سرشاخه‌های شبکه انتقال گاز حداکثر افت فشار حادث خواهد شد و بخش شمال شرق کشور نسبت به منابع عمومی گاز مخازن کشور در جنوب بیشترین افت فشار را دارد و گاز باید با صرف انرژی زیاد و از طریق ایستگاه‌های متعدد فشارافزایی گاز به شمال شرق کشور منتقل شود. در این خصوص گاز دریافتی از ترکمنستان اگرچه به لحاظ حجم در مقایسه با توان تولید کشور عدد کمی است، لیکن سهم بسزایی در پایداری شبکه شمال و شمال شرق ایفا خواهد کرد، لذا در شرایطی که ناترازی در سامانه عرضه و تقاضای گاز کشور از قبل پیش‌بینی شده و اقداماتی در چهارچوب مدیریت آن در حال انجام است، قلمفرسایی در خصوص حجم این گاز، تنها حاکی از غفلت یا تغافل نگارندگان از تفاوت این مفاهیم باشد. بنابر موارد پیش گفته قرارداد سوآپ گازی ایران و ترکمنستان می‌تواند به تقویت نظام انرژی کشور از منظر فاکتورهای پایداری و نیرومندی سامانه ارزیابی گردد.

ج- دیپلماسی انرژی: انعقاد قرارداد سوآپ گازی ایران و ترکمنستان در شرایطی حاصل شد که هنوز اختلافات حقوقی گازی دو کشور که از دولت تدبیر و امید به ارث رسیده، مختومه نشده و بدتر از آن، این اختلافات سایر روابط تجاری دو کشور را نیز شدیداً متأثر کرده است. اگر به این وضعیت، تلاش‌های ایالات متحده را اضافه کنیم که با فشارهای سیاسی و در چهارچوب پروژه‌هایی شبیه به USAid با کمک و مشاوره فنی و مالی به کشورهای منطقه در جهت حذف ایران از کلیه پروژه‌ها و مسیرهای مبادله و ترانزیت کالا و انرژی گام بر می‌دارد، اهمیت انعقاد چنین قراردادی بیش از پیش نمایان می‌شود، چرا که در صورت توسعه همکاری‌ها میان ایران و ترکمنستان، نه تنها امکان حذف و غیراقتصادی شدن این دو خط لوله وجود دارد، بلکه گزینه‌های دیگری نظیر پاکستان، عمان، امارات و عراق نیز به صف متقاضیان گاز ترکمنستان از طریق ایران افزوده خواهد شد.

در حال حاضر باید شرایط مردم ایران اسلامی و انقلابی را درک کرد که هزینه اقدامات ناصواب قبلی در ارجاع بی‌دلیل پرونده گازی ایران و ترکمنستان به داوری را می‌پردازند؛ پرونده‌ای که در همان دوره صدارت دولت دوازدهم و در زمان حضور ژنرال‌های مدعی، به محکومیت ایران (شرکت ملی گاز ایران) انجامید. اهالی فن می‌دانند که تحلیل‌های غیرعلمی و غیرفنی، قادر نیست تلاش‌های دامنه دار انجام شده برای احیای روابط گازی ایران و ترکمنستان را زیر سؤال برده و جای متهم و شاکی را عوض کند. به امید اینکه سطح این همکاری‌ها در این حد متوقف نشود و با گسترش حجم سوآپ (جابه‌جایی) گاز و افزایش تعداد کشورهای حاضر در قرارداد علاوه بر برخورداری از منافع تجاری ناشی از جابه‌جایی گاز، سایر منافع تجاری و امنیتی منطقه‌ای را برای کشور تأمین و تضمین نمود.

ضمانت عینی از توهم تا واقعیت

یادداشت

امیرمحمد نوری بیات
کارشناس مسائل استراتژیک

قبل از شروع دور جدید مذاکرات وین، یکی از شروط ایران برای به نتیجه رسیدن مذاکرات، ارائه ضمانت عینی از سمت طرف‌های غربی بود. ارائه تضمین، خواسته بحقی بود که دولت سیزدهم برای جلوگیری از وقوع اتفاق‌هایی مانند خروج امریکا از برجام در سال ۱۳۹۷ مطرح کرد.

بعد از بیان لزوم ارائه تضمین، علاوه بر مقامات غربی، عده‌ای در داخل نیز از عدم واقعی بودن این خواسته صحبت کرده و علاوه بر متهم کردن ایران به جدی نبودن در مذاکرات، اظهار کردند که در روابط بین‌الملل هیچگونه تضمینی نمی‌توان ارائه داد. همچنین بعضی از سناتورهای امریکایی از این نیز جلوتر رفته و گفتند که حتی در صورت ارائه تضمین و تبدیل شدن برجام به یک قانون در کنگره نیز، رئیس‌جمهور بعدی امریکا از آن خارج خواهد شد.

■ ویژگی ضمانت عینی

ضمانت مطرح شده از سمت ایران دارای ویژگی‌هایی است که طرف‌های غربی به صورت عامدانه آن را نادیده می‌گیرند. حرف اصلی ایران در ارائه ضمانت، ایجاد یک توافق متوازن است. زمانی که یک توافق در عناصری مانند میزان بازگشت‌پذیری، زمان، هزینه تعهدات و... متوازن منعقد شده باشد، باعث می‌شود تا طرف خاطی یا از توافق خارج نشود و یا در صورت خروج، متحمل هزینه سنگینی به واسطه اقدام متقابل طرف دیگر شود. به عبارت دیگر، ضمانت حقیقی در توافقات بین‌المللی نه در روی کاغذ، بلکه در وجود اصلی به نام اقدام متقابل است.

این نوع توافق، علاوه بر مزیت مطرح شده فوق، گذشته سیاهی را که امریکا و اروپا به واسطه عدم انجام تعهداتشان رقم زدند جبران می‌کند. خروج امریکا از برجام، اعمال تحریم‌های جدید، معطل کردن ایران در این توافق توسط اروپایی‌ها و در نهایت عدم انجام تعهداتشان، مسائلی است که عده‌ای سعی دارند با نادیده گرفتن تجربه آسیب‌های عدم وجود این تضمین‌ها، اهمیت ضمانت عینی را به حاشیه ببرند. البته، خوشبختانه سیاست‌های دولت سیزدهم در مذاکرات، نشان از شکست این پروژه دارد.

■ فعال شدن جریان فریب

خواسته ایران در ارائه ضمانت عینی به قدری دارای منطق و استدلال محکم بود، که جامعه نخبگانی و مقامات جوامع مختلف نیز به مشروعیت این خواسته اعتراف کردند. به عنوان مثال، میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان ملل، در سخنانی درخواست ضمانت از امریکا توسط ایران را منطقی دانست.

بعد از ایجاد جوی در فضای بین‌الملل در جهت تأیید ارائه ضمانت از سمت طرف غربی، جریان فریب شروع به کار کرده و با به حاشیه بردن مسأله و طرح موضوعاتی غیرواقعی سعی در ذبح کردن این طرح دارند. در روزهای اخیر، مقاله‌ای با عنوان «تضمین‌های فنی برای بازگرداندن و حفظ توافق هسته‌ای» توسط دو مرکز «بورس و بازار» و «شبکه راهبری اروپا» منتشر شد، که در بعضی روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های داخلی نیز منعکس شد.

در این مقاله، بیان شده است که ضمانت‌های سیاسی و حقوقی که به طور معمول در توافقات بین‌المللی مطرح می‌شوند ناکارآمد بوده و نمی‌توانند از به هم خوردن یک توافق جلوگیری کنند. به عنوان مثال در این یادداشت، خروج امریکا از برجام به عنوان عدم کارآیی ضمانت سیاسی و ناتوانی دیوان بین‌المللی دادگستری در مواجهه با امریکا در قضیه پیمان مودت، به عنوان عدم کارآیی ضمانت حقوقی مطرح شده است. بعد از بیان این موضوع، نویسندگان، ضمانتی جایگزین را با عنوان «ضمانت فنی» مطرح می‌کنند. این نوع ضمانت بنابر ادعاها، به دلیل دارا بودن اقدامات فیزیکی و سازمانی قابل مشاهده برای همه، مانند همکاری در پروژه‌های فنی مشترک تعریف شده در توافق، می‌توانند علاوه بر دوام تعهدات، منافع طرفین را نیز تأمین کنند.

باید به این نکته توجه داشت که ظاهر مطلب اشاره شده موضوعی خوب و درست است ولی در ادامه، زمانی که مقاله به مصداق‌ها و اهداف اقتصادی مطرح شده از طرف نویسندگان می‌رسد، باطن سراب‌گونه خود را نشان می‌دهد.

این مقاله به اقداماتی چون نوسازی ناوگان هوایی و سرمایه‌گذاری در بخش خودروسازی به عنوان مناقع اقتصادی توافق اشاره می‌کند، اما اشاره‌ای به مسیر رسیدن به این اهداف نمی‌کند. چنانکه قبل از برجام نیز به اهدافی مانند دستیابی به ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد ارزی اشاره می‌شد، اما چون مسیر آن مشخص نبود و ضمانتی برای همکاری بانکی وجود نداشت هیچگاه دسترسی به درآمدهای ارزی به راحتی امکان‌پذیر نبود.

مقاله همچنین به مشکلاتی چون ریسک اقتصادی ناشی از تحریم‌ها نپرداخته و مسیر رفع این ریسک‌ها و ساختار تحریم‌ها مشخص نشده است. علاوه بر این، بعضی مصادیق و اهداف بیان شده نیز در گذشته مطرح و به دلیل ناتوانی و بی‌مسئولیتی طرف اروپایی شکست خورده‌اند. به عنوان مثال، در این مقاله صحبت از ایجاد یک بانک تجاری جدید به منظور تسهیل روابط بانکی به میان آمده است. حال سؤال اینجاست، طرف اروپایی که حتی در ایجاد یک کانال مالی مانند اینستکس ناتوان بود، چگونه می‌خواهد از ایجاد یک بانک تجاری جدید با هدف بیان شده، حمایت و وزارت خزانه‌داری امریکا را مجبور به همکاری کند؟

ادامه در صفحه ۲

افزایش استان‌های بدون مرگ و میر کرونایی

شنبه ۱۴۰۰/۹/۱۳

جانباختگان در ۲۴ ساعت گذشته: ۵۸ نفر

مجموع جانباختگان: ۱۳۰،۱۲۴ نفر

مجموع مبتلایان: ۶،۱۳۱،۳۵۶ نفر

مبتلایان جدید در ۲۴ ساعت گذشته: ۲۱۵۷ | بستری: ۴۶۳ | سرپایی: ۱۶۹۴ نفر

بهبود یافته: ۵،۹۱۶،۱۹۹ | مبتلایان بستری در بخش مراقبت‌های ویژه: ۳۲۷۸ نفر

واکسن تزریق شده

دوز اول: ۵۷،۹۹۳،۵۴۷

دوز دوم: ۴۷،۹۲۹،۱۷۱

دوز سوم: ۱،۲۲۰،۴۳۹

مجموع واکسن تزریق شده: ۱۰۷،۱۴۳،۱۵۷

■ تاکنون ۳۹ میلیون و ۲۰۱ هزار و ۶۰۱ آزمایش تشخیص کووید۱۹ در کشور انجام شده است. ■ در شبانه روز گذشته، ۱۹ استان کشور مرگ‌ومیر صفر و یک داشته‌اند.
■ در حال حاضر ۲ شهر کشور در وضعیت قرمز، ۹ شهر در وضعیت نارنجی، ۱۵۳ شهر در وضعیت زرد و ۲۸۴ شهر در وضعیت آبی قرار دارند.

روزنامه «ایران عصر» گامی تازه در اطلاع‌رسانی مجازی

http://irannewspaper.ir

سلام ایران

هر روز با شما در اینجا خواهیم بود، صدای شما، حرف شما و پیشنهاد شما را می شنویم و می خوانیم و بازگو می کنیم. با ما همراه باشید، بگویید و بنویسید

تلفن: ۸۸۷۶۹۰۷۵ - ۰۲۱ پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳

نظر مردم

به: سردبیر محترم روزنامه ایران
موضوع: پاسخ به مطلب روزنامه ایران، مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۱ صفحه یک با عنوان قطعی آسانسور مترو چهل تن دولاب

سلام علیکم

احتراماً خواهشمند است در خصوص مطلب مندرج در آن روزنامه، سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۱ صفحه یک با عنوان قطعی آسانسور مترو چهل تن دولاب، پاسخ زیر در همان صفحه به چاپ برسد: با سلام، احتراماً ضمن تشکر از مسافر گرامی و همچنین سپاس از آن روزنامه وزین به خاطر انعکاس دیدگاه‌ها و نقطه نظرات خوانندگان و ظرفیت ایجاد شده جهت تعامل و پاسخگویی به شهروندان و مسافران محترم، به اطلاع می‌رساند آسانسورهای ایستگاه مترو چهل تن دولاب، سالم و آماده به‌کار می‌باشند و این شرکت پیگیر دریافت استاندارد است تا آنها را راه‌اندازی و فعال کند.

محسن محمدیان
مشاور مدیرعامل و مدیر ارتباطات و امور بین‌الملل